

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 22.

Indult Bétsből, Kedden, September' 14-dikén, 1830.

B é t s.

A' Felséges Tsászár Fels. Ferdinánd Fő Hertzeget és Korona örökös Sz. István Magyar Király Rendje Nagy Keresztes vitézvé méltóztatott ki nevezni.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Nagy Méltóságú Revisnyei Gróf Reviczky Ádám Magyar Kir. Udvari Cancellarius, és Nagy Mélt. Gróf Cziráky Antal Ország Bírāja Ö Excellentiájokat Sz. István Magyar Király Rendje Nagykeresztjével kegyelmesen megtisztelni.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Méltos. Vajai Vay Ábrahám Ts. K. Kamarás Urat Beregh Vármegyének Fő Ispányi Administratorát Magyar Grófi rangra kegyelmesen emelni.

B e l g a O r s z á g.

Hága Sept. 1 napj. Az Igazgatószékhez Aug. 27-kén éjjel jött a' Brüsszeli történelekről a' tudósítás. A' Ministerek egyszeriben öszvegyültek, és a' Királynak személyes előlülése alatt tanátskoztak. Az Oraniai Hertzeg és Fridrik Hertzeg jelen voltak a' tanátskozásban. Aug. 28 kán újabb tudósítások érkezvén Brüsszelből, újra Rabinétgyűlés tartatott, mellynek végével az Oraniai Hertzeg, Fridrik Hgnek társágában, elútazott a' déli tartományok felé. Az éjszaki (Hollandiai) Megyékben

fekvő katonaságnak nagy része parantsolatot kapott, hogy ugyanoda induljon. A' 9-dik vasas Regiment Harlemből, a' Lántsás Regiment Utrechtből, és a' Hágában fekvő Granatérosok és lovasok már útban is vannak; a' Brabantban lévő gyalogság hasonlóképpen. („Mire való — azt kérdi itt a' Németalföldi Courier — ennek a' fenyegető fegyveres erőnek megindítása?..... A' Brüsszeli polgárság nem enged katonaságot jöni bé a' városba. Vagy, úgy akarnak jöni mint ellenség? Az nem egyéb lenne hadizenetnél, mellynek következei felszámíthatatlanok lennének.“) — Aug. 31-kén a' Király audientziát adott a' Brüsszelből jött Követségnek. A' Követek délben 12 órakor mentek fel a' Királyi Palotába, és 2 órakor tértek onét vissza. A' Lüttichi Követséget hasonlóan audientziára botsátotta Ö Fge. — A' Szombati Ministergyűlés, melly a' mint odafeljebb említettük Ö Fgének személyes Elölülése alatt tanátskozott, estvéli 8 órától fogva másnap délutáni 1 óráig tartott. — Egy Kir. Végezés Aug. 28-káról mindazokat, kik a' Nemzeti katonaságból engedelemmel otthon vannak, külömbség nélkül vissza parantsolja, hogy a' közelgető Öszi gyakorlásokban jelen légyenek.

Az a' Felírás, mellyet a' Brüsszeli Követség a' Királyhoz vitt, így hangzik: „Sire! Az Alólírtak, Fged-

nek tisztelő és hív jobbágyai, azon nehéz környülállásokban, mellyekben Brüsszel és az Országnak más városai vagynak, bátorzkodnak polgárjaik között ötöt Felsőgedhez elküldeni, Báró Hoogtvorst, Gróf Merode, Gendebien, Secus és Palmaert Urakat, megbízván őket, hogy Fgednek terjeszszék elő, hogy a' (Brüsszeli) jó lakosok Fgednek betsületét és a' közönséges hálát soha, egy hasonló Krizisben is inkább meg nem érdemlették, mint ez úttal. Ők három nap alatt, erős bátorságok által letsilapították a' legfenyegetőbb zendülést, és határt vetettek a' háborgó zűrzavaroknak. De — nem titkolhatják el Fged előtt, hogy az elégedetlenség mély gyökereket vert; mindenütt érzik annak a' kárhozatos Systemának következéseit, mellyet a' Ministerek követnek, kik kívánságainkal és szükségainkel nem gondolnak. A' Brüsszeli polgároknak, noha ők ma Urai a' békételességnek, nints a' felől semmi zálogok, hogy, ha a' Nemzet meg nem elégítettik, ők magok fáradozásaiknak áldozatává nem lesznek. Esedeznek annakokáért Fged előtt, hogy szavokat halgassa meg, és igasságos panaszzaiknak vessen véget. Tellyesek lévén bizodalommal Fgednek jóságába és igazságába, Polgártársaikat nem más tzelből küldötték ki Fgedhez, hanem hogy vegyék azt az édes bizonyosságot, hogy ama rosszak, mellyek felől ők panaszkodnak, azzal a' hamarsággal meg-orvosoltatnak, mellyel Fgednek megjelentetnek. Az Alólírtak megvagnak róla gyözödve, hogy e' kívánatos tzelra vivő legjobb eszközök között egyik, a' General-Statusoknak hirtelen öszvegyűjtése volna. Brüsszel Aug. 28 kán 1830 (Itt következnek a' Brüsszeli előkelő lakosoknak alólírásai).“

Brüsszel Sept. 1 napj. Az Orániai Hertzeg és Fridrik Hertzeg

Antverpiában Aug. 30-kán egy Nyilatkozatást botsátottak ki, mellyben jelentik, hogy ők ama városba a' Királytól küldetve, segíteni akarják azt a' Jót, melly az Országnak egyik (t. i. a' déli) részében végrehajtathatik. E' végre egy rendkívül való Biztosságot neveztek ki, mellynek tagjai: Generalis Chassé, Antverpia tartománynak Kormányzója és a' hasonló nevű városnak Polgármestere. Egyébaránt e' Nyilatkozatásban semmi ítélet nintsen a' Belgiumi történetekről, sem meg nem mondatik; mit kellessék ama rendkívül való Biztosságnak tselekedni. — Az Orániai Hertzeg tegnap elküldötte Adjutánsát ide Brüsszelbe egy levéllel, mellyben a' Polgárigárdának fővezérét Báró Hoogtvorst Urat magához meghívja, hogy a' békételességnek letsilapítása felől véle értekezessék. Hoogtvorst Úr el is ment, Vandersmissen, Hotton, Vanderbusch Rouppe, és Weyer Urakkal egyetemben, Vilvordeba, a' Kir. Hertzegeknek fő hadi szállására, a' honnét estve 5 óra tájban érkezett vissza. Ugyan azon pillantásban híre futamodott, hogy a' Kir. Hertzegek katonasággal akarnak a' városba bejöni, és a' Polgárságtól a' Brabanti zászlóknak és pántlikáknak letételét kívánják. Midőn ez a' hír 7 óra tájban meglehetősen megbizonyosodnék — jöllehet a' Kir. Hertzegektől hozott válasz forma szerént kihirdetve még nem volna — omlott a' nép a' Lacken nevű kapuhoz, hogy a' katonaság bėjövetelének gátlására előkészületeket tegyen. Mindenütt a' Lackeni kaputól fogva a' Namuri kapuig, Barrikádák *) állitattak; az útszaköveit fel-

*) Barricade, így neveztetik valamelly szorosságnak vagy szűkhelynek elrekesztése, gerendákkal, szekerekkel, kövekkel 's a' t. keresztül rakása.

szedték, a' Sétáló helyeken a' fákat levagdalták, hogy a' városba vivő minden bójárókat 's kapukat bétsináljanak. Ez a' munka egész éjjel tartott, és most reggel mindenütt látja az ember az erősségeket és sántzokat. — Tegnap estve az idő 10 óra tájban volt, midőn a' városháza áltánjáról a' Kir. Hertzégektől hozott Nyilatkoztatás a' népnek felolvastott: „Megmondhatják a' Brüsszeli derék polgárságnak, hogy a' Hertzegek e' Királyi Fő városnak kapui előtt vagynak, és mindazoknak, kik hozzájuk jöni akarnak, karokat nyitnak. Ők hajlandók a' városba bé menni környülvétetve ugyan ezen polgárságtól, és kísértetve a' katonaságtól, melly arra való, hogy az elsőbbit (a' polgárságot) a' felvígyázatnak fáradságos szolgálatjától megkönnyebítse, minekutánna ama zászlók és színek, mellyek nem törvényesek, letéteztettek, és azok a' (Királyi) jegyek, mellyeket egy félre tévelyedett sokaság levett, ismét helyre állittattak. (Aláírás) Vilhelm Oraniai Hertzeg, Fridrik Német Alföldi Kir. Hertzeg.“ — Ebben a' nyilatkoztatásban azok a' helyek, hol a' katonaságnak bejöveteléről, és a' zászlóknak letételéről nagyon szó, nagy bosszankodással fogadtattak. Annak jelentése, hogy egy új Küldöttség mégyn a' Hertzeghez, a' népet nem volt elégséges reá birni, hogy nyugodtan oszoljon haza; és az erősségeknak tsinálásában, a' városba vivő utaknak elrekesztésében, egész éjtszaka szüntelen dolgozott. Ez a' második Küldöttség, melly Secus, Vandersmissen, Hertzeg Ligne, Delfosse és Teichman Urakból állott, estve 7 órakor méne ki Brüsszelből Vilvordaba és éjféltájban tért vissza, a' midőn már lajtorjájokon kellett a' Kiküldött Uraknak felhágni azokra a' Barrikadákra, mellyek távollétek alatt rakattattak. Ma jókor reggel kihir-

dettetett a' Nyilatkoztatás, mellyet e' második Deputatio a' Hertzegtől nyert: „Ő Kir. Mga, az Oraniai Hertzeg, tsupán Stabjától kísértetve, katonák nélkül el fog ma jöni a' városba. Kéri a' polgári gárdát, menjen ki elébe. A' Kiküldöttek kezességet vállallak Ő Hertzegsége személyének batorságáról, valamint arról is, hogy szabadságában áll vagy a' városba bejöni a' Polgári gárdával, vagy visszatérni, ha nékie tettszenék.“ — Azt mondják, hogy ez a' másodszi Követség eleinte igen hidegen fogadtatott Vilvordaban. A' Hertzegek nem mutatták magokat hajlandóknak engedni. A' beszélgetés igen tüzesen ment. Minden Követek megszóllaltak egymás után, hogy a' Hertzeggel a' Brüsszeli népnek valódi kívánságait megértessék. A' Hertzegnek nem akartak engedni, de utoljára mégis egy titkos beszélgetés után Fridrik Hertzeg és Gobbelschroy (Minister) között, tsakugyan megegyezett benne az Oraniai Hertzeg, hogy ama feljebbi Nyilatkoztatásban foglaltatott Választ adja. — Ebben a' pillantásban (2 órakor) jö Ő Kir. Mga az Oraniai Hertzeg, Gobbelschroy Urtól és egy Adjutánsától kísértetve, a' városba, és egyenesen a' városháza felé mégyn.

N é m e t O r s z á g.

Hamburgból Sept. 4-dikén. Itt egynehány nap olta estvénként lázzadások történtek, de a' mellyeknek, a' mint minden környülállások mutatják, sem meghatározott előre készített plánuma, sem politikai tzelja nints. Az itteni Magistratus azonban tzelerányosnak találta, a' történetek tekintetéből, hogy több parantsolatokat ragasztasson ki. Egy ezek közül megújítja a' lázzadásokról szólló régi törvényeket; egy másik azt paran-

tsolja, hogy további rendelkezésig, minden vendégfogadók bezárattassanak estvéli 7 órakor, 's ezen órától kezdve minden polgárok és hozzájuk tartozóik, a' menyire csak lehet otthon legyenek és lakásaikban maradjanak. Egyébaránt a' polgári katonaság fegyverben van, hogy új zabolatlanságok ne történhessenek.

A' mint egy levelezője az Augsburgeri Közönséges Ujságnak írja Hamburgból Sept. 1-ső napján, az első felzendülés Aug. 31-dikén estve kezdődött, a' midőn egy útszában, némelly öszvereglett ifjú emberek, a' nélkül, hogy arra legkissebb okot adtak volna a' Zsidók, ezeket nagy lárma indítással megtámadták és velek rútol bánván onnan elhajtották. Ugyan ezt követte el a' Zsidókkal más útszában egy más tzimborás fellázzadott csoport, melly nem csak a' Zsidókat üzte széllyel, hanem más zabolatlanságokat is tett.

S p a n y o l O r s z á g.

Madrid Aug. 23 kán. Az Igazgatóság elvégezte, hogy Lajos-Filippet Frantzia Királynak minden tétovázás nélkül elesmérje. A' Frantzia Ország határszélek felé már gyülekező Seregekhez parantsolat ment, hogy térjenek vissza az Ország belsejébe. — A' Kikötőkbeli tisztéknek meghagyattatott, hogy a' hármasszínű zászlóval érkező Frantzia hajók a' Spanyol Kikötőkbe szabadon bébotsáttassanak.

N a g y B r i t a n n i a.

London Sept. 2-dikán. A' Király és a' Királyné Aug. 30-kán Windsorból elutaztak Brightonba, a' hová midőn Ő Fgek megérkeznének, a' városiakon kívül több mint 20,000 idegenek gyűltek ki fogadásokra. A' nép a' lovakat ki

akarta a' kotsiból fogni, és maga akarta diadalmi pompával a' kotsit a' városba bévonni; az embereket nagy bajjal lehele ezen tzeljoknak végbevételétől eltartóztatni. — A' Brightoniak egy odavaló Ujságlevelnek (a' Quardiannek) Kiadóját, ki a' Királynak minapi Brightonban mulatásáról illetlen kifejezésekkel szóllott, azzal büntették meg, hogy Ujságlevelét nem járatták. Azonkívül a' nép, ezzel meg nem elégedve, az Ujságíró képét az útszaközepén, még pedig éppen a' háza előtt, nyilván megégette.

Az Orosz és Spanyol Követek és a' Frantzia Követségvivő Aug. 30 kán értekezéseket tartottak a' Külső Ministerrel. A' Belga Követnek az azelőtti napon öt órákig tartó Conferentziája volt ugyan azon Ministerrel.

Egy Kir. Végezés az új Parlamentet a' f. E. October 26 ikára egybe hívja. — Irlandiában már ekkorighat Katholiusus Követek vagynak elválasztva, u. m. Oconnell, Ogormán, Callaghan, Oconnor, Lord Killen, és Oferrault Urak. Ezekon kívül Krower, Lambert, és Wyse Urak Candidatioban vagynak.

Frantzia Ország.

Páris Sept. 4-kén. A' halva találtatott Condé Hertzegnek háló szobájában a' következő tzedulát lelték, melyet kevéssel halála előtt írt. A' tzedula széljel volt tépve, és darabjait gondosan öszve kellett elébb szedni és rakni, hogy olvasni lehessen: „St. Leu és a' hozzá tartozó jószágok légyen Királyotoké. Ki ne raboljátok és meg ne égesétek sem a' Kastélyt sem a' falut. Ne bántsátok se barátaimat, sem embereimet. Titeket az én gondolkozásom fölől elámítottak. Nékem nints mást mit tenni, mint meghalni, a' frantzia nép

és hazám boldogságának 's virágzásának kívánságával. Isten áldjon meg beneteket örökre. Printz Condé Jó'sef. — Utolírás. Vincennesben szerentsélen fiam mellé kívánok eltemettetni.“ — Ezt a' tzedulát, midön meglelnek, a' St. Leui Biróhoz vitték.

Az Anglus Követ és Követségi Titoknok Sept. 2 dikán a' Királynál ebédtek. — Egy Kir. Rendelés Contre-Admiral Báró Roussin Urat a' Tengeri Ministerium Personalejának Igazgatójává kinevezi; egy másik, Tissot Urat Professori hivatalába, mellytől tavaly megfosztatott, vissza helyheti.

A' Párisi Könyv-nyomtató legények egymás között özvebeszélvén, az Ujság-írókra, kik gőz-erőművekkel nyomtattatnak, Sept. 1 napján reájok mentek azt kívánván, hogy az erőműveket tegyék félre és leveleiket kézi Sajtókkal nyomtattassák, hogy annál több emberek kaphassanak munkát 's élelmet. A' Constitutionnel meg-egyezett velek, és megígérte, hogy Sept. 3 ikától kezdve gőz-sajtóit félre teszi. A' Journal des Debats e' miatt a' zenebona miatt tegnap meg nem jelenhetett; a' Temps hasonlóképpen nem. Sőt ez utolsónál, kinél a' nyomtató legények egész nap pereltek és szinte erőszakhoz nyúltak, a' gőz-sajtók ellen, a' tsendesség nem állott elébb helyre, mint estve, midön Generalis Lafayette maga megjelent egynehány Nemzetigárdistákkal a' nyomtató műhelynek védelmére. Nagyobb része a' Párisi Journaloknak kéntelennek látta magát a' zenebonáskodó legények kívánságának engedni; tsupán a' Temps, a' National, és a' Courier dorgálják ezt az erőszakoskodó kívánságot. A' National így szöll. „A' Könyvnyomtató legények érett viseletet mutattak a' mái lépésekben; de azért nem dorgálásra méltóké?”

Az erőszak, nem erőszak e' haszinte udvarisággal köttetik is egybe? Halljuk, így szóllanak a' Nyomtató gazdákhöz: „Ti gazdagok vagytok, pénzetek van, nekünk kenyerünk sints.“ De tarthatna e' valaki nyomtató műhelyt, ha pénze nem volna? Néki gazdagnak kell lenni, hogy a' műhely állításnak, a' hozzávalónak, a' házbérnek 's a' t. költségeire pénze legyen. Néki fizetni kell minden héten a' legényeket, azért a' munkáért, mellyből ő a' hasznot esztendő mulva veszi, és még akkor is kérdés; ha veszi e'? Néki tehát gazdagnak kell lenni; de ha a' műhelyeknek bátorsága megháboríttatik, akkor a' gazdagok félre dugják tőkepenzeiket, bezárják műhelyeiket; és minél kevesebb a' nyitott műhely, annál kevesebb leszsz a' munka. — Munkát kérni, kétségkívül tisztességes dolog, de a' ki azt erővel kívánja, gyanúba jő, hogy a' rendetlenséget és háborúságot inkább szereti mint a' dolgot.

A' Jul. 26, 27, 28, és 29-dik napján elestek özvegyeinek penzionálásáról és a' megsebesítetteknek megjutalmazásáról szöllő törvény, minekutánna a' két Kamarák által jóváhagyattatott, a' Királytól megerősítettett. —

A' Követek Házának Aug. 31-iki Ülésében, az 1816-ban számkivetésbe hajtott Frantziáknak visszahívattatásáról szöllő törvényjavallatnak megvizsgálására kinevezett Biztosságnak vélekedése meghallgattatott. Faure Ur, a' Biztosságnak nevében, ajánlja vala e' törvényjavallatnak elfogadását. — Ugyan ezen Ülésben Sant-duc és Flaujeac Köveleknek választása — mellyben olyan Választók is részt vettek, kiknek a' Választólaistromból ki kellett volna töröltetve lenni — megsemmisítettett.

Egy telegraphi tudósítás Toulonból Aug. 28-káról jelenti, hogy e' nevezett

napon Generalis Cla u z e l az Algesiras nevű Línahajóval Algirba elvitorlázott. — A d o n i s B r i g g Algirból, a' honnét Aug. 21 kén indult, 28-ikban megérkezett Toulonba, és azt a' hírt hozza, hogy a' betegek száma az Afrikai táborban kissebbedik. Az ő eljöttekor Algirban tudva volt, hogy Fő Vezérnek, Bourmont Ur helyébe, Generalis Cla u z e l vagyon kinevezve.

A' C o u r r i e r jelenti, hogy N i s m e s b e n Aug. 30 és 31 napjain iszonyú rendetlenségek és veszekedések történtek. A' Vallásos Fanatismus újra felébredt, még sokkal véresebben mint 1815-ben. Nem a' politikai felekezetek, a' Royalisták és Liberalisok, hanem a' különböző Hitűek a' Katholikusok és Protestansok vérengöznek egymással a' városnak útszáin. Minthogy ez utolsók kissebb számmal vagynak, tehát segítségre a' S e v e n n e i Protestans Parasztok felkeltek és megindultak, hogy — a' mint fenyegetődznek — N i s m e s városát felégessék és elpusztítsák. Ellenben a' P r o v e n c e i parasztok a' Katholikusokat segítik. E' békételességeknek letsillapítására Generalis S o l i g n a c sietséggel kiküldetett. — S a a r - G e m ü n d és P o n t - à M o u s s o n városokban két lovas regimentek felzúdulván tisztjeiket (mint Royalistákat) elkergették. Metzben Aug. 28-án Szombaton a' Drago nyos Regiment hasonlóan elzavarta tisztjeit; és másnap a' Vasárnapi parádéra kiállott, mintha semmi sem történt volna. Ugyan azon estve a' 6-dik Artilleria regiment, az Oberster házához marsírozván, a' regiment zászlóját és kaszóját tőle elhozta. Az Oberster szobáiban mindent öszvetörtek; maga az Oberster szerentsére nem volt olthon. A' C o u r r i e r midőn ezeket elbeszéli, felette sürgetőnek találja, hogy az Igazgatószék gyors és hathatós eszközöket ragadjon

elő a' békételesség és háborgás lelke nek megfojtására. Frantzia Ország valamit nem félig, hanem egészen akar, (az az, hogy minden Bourbonisták valamint a' polgári hivatalokból, úgy a' hadi tisztségekből is mozdittassanak el.)

A' R e v o l u t i o n (Ujságlevél) Sept. 3-dikáról, midőn le írná a' feljebb említett felzúdulását a' Regimentnek Metzben, ezt teszi mellé: „A' nép, melly az Ultramontanismusról esméretes B e s s o n Püspököt nem szenvedheti, használta e' katonai zendülést a' S e m i n a r i u m n a k megtámadására, mellynek nevendékei, a' mint tudva van, Jesuitai tudományokban oktattatnak. A' nélkül, hogy egyet is közzülök bántana, kiűzte a' nép őket a' Seminariumból, és azt egyszeriben K a s z á r n y á v á változtatta, melly most a' Nemzeti Gárdáé és a' Pompiéreké.“ —

B u r k u s O r s z á g.

A a c h e n b e n Aug. 30-kán, a' szomszéd Belga Országi háborúságoknak példájára, a' napibér lejjebb szállítása miatt felzúduló Fábrikai dolgozók's legények nagy zenebonát indítottak, a' mit hirtelen letsendesíteni annyival nehezebb vala, mivel a' városban katonaság nem volt. C o c k e r i l l Úrnak háza's fábrikája egészen kipusztított; de midőn onnan a' fellázadt sokaság egyenesen a' tömlözt felé tartana, és a' rabokat kiakarná szabadítani, a' Polgárok gyorsan fegyvert ragadtak, többeket közzülök lelöttek és így osztán a' rend és tsendesség helyreállított. — Generalis B o r s t e l Koblentzben, e' történetnek hírére, Aug. 31-kén éjjel a' 28-dik gyalog regimentet erőltetett marsban elküldé Aachenbe. — E l b e r f e l d városában is történt egy kis rendetlenség Sept. 1 napján, de a' mellynek, midőn a' B i

ró és az egész polgárság felfegyverkez-
nek, csak hamar vége lett.

S v é d O r s z á g.

Stokholm Aug. 27-kén. Ő Kir.
Mgát a' Korona Hertzegnét a' napokban
szinte szerentsétlen halál érte. A' Her-
tzegné az itteni Kastélyban egy titkos
gráditson le akart menni az alsóbb eme-
letbe; de a' hol éppen reparatura lévén
munkában, a' léptsőket elszedték. Ő Kir.
Mga ezt nem tudván, ki lépett a' zárat-
lan ajtón és — le esik az alsó emeletbe.
Szerentsére itt egy fél szoba és így nem
igen magas volt. A' Hertzegné, az ütő-
désen kívül csak gyenge sérelmeket kapott.

M a g y a r O r s z á g.

Poson. Az elkezdődött Ország-Gyű-
lésének első Ülése Sept. 11-dikén tartat-
tott. Ebből azonnal kineveztetett egy fé-
nyes Követség, mellynek számos tagjai
Püspök Urak, Ország Zászlós Urai, Fő
Rendű Méltóságok, Ns. Káptalanok,
Vármegyék és Sz. Kir. Városok Küldött-
jei voltak, hogy az Schloszhofba men-
vén, a' Felső Tsászárnak és Királynak
hódoló alázatossággal és mély tisztelettel
eleibe terjesztené az Országgyűlésre egy-
be gyűlt Státusoknak tántoríthatatlan
hívások és szeretett Fejedelmekhez va-
ló ragaszkodások kijelentése mellett,
abbéli legalázatosabb kéréseket, hogy
Ő Felsőge hív Magyarjai között majdan
megjelenni méltóztatnék. Ez a' Követség
a' következő napon N. M. Gróf Gyula
Ignácz Úr, Horvát Országai Bán Ő
Excja vezérlése alatt Schloszhofba ment,
hogy nagy Követségét, mellyel megtisz-
teltetett, teljesítse. Azon Beszédre, mel-
lyet a' Követség Szószóllója N. M. Pyr-
ker János Patriarka, és Egri Érsek Ő

Excja tartott, — melly a' Magyar Nem-
zet határtalan tiszteletének fiúi módon
szeretett Királya 's Fejedelme eránt, egé-
szen kiábrázoló képe volt, méltóztatott
Ő Felsőge szokott kegyességgel és kegye-
lemmel felelni, 's ez a' jelenvoltakat több-
ször megújított örvendező Eljen kiál-
tásokra ragadta; kijelentvén Ő Felsőge,
hogy Posonba menetelét a' következő
napon Sept. 13-dikára meghatározta le-
gyen. — Ezután a' Követség Ő Ts. K.
Fő Hertzegségéhez a' Felső Korona Her-
tzeghez méne, a' ki hasonlóképpen
Schloszhofban vala, hogy Felsőges sze-
mélyét, mint megkoronázandó Királyát
melly tisztelettel köszöntse. Ő Ts. K. Fő
Hertzegsége feleletét több ízben félbesza-
kaszta a' Követség hangos öröm kiáltá-
sa, 's ugyan ez hangzott Eljen szóval
annak végével. — A' Felsőges Tsászár
méltóztatott azon napon az egész Követ-
séget Fejedelmi asztalához ebédre meg-
hívni. Délután vissza tért a' kiküldött
Követség Posonba, hogy az egybegyű-
lekezett Státusoknak végbe vitt Követsé-
gek foganatját előterjeszse és az Ő Fel-
sége eljöveteletét Sept. 13-dikán hírül
adja.

A' közelebb mult hónap 15-dikén
meghalálozott hirtelen, szélütés követ-
kezésében, Csanád Vármegyének Fő Is-
pánya Mélt. Báró Soborsini Forray
András Úr, néhai Ts. K. Kamarás, éle-
tének 49-dik esztendejében, ki Fő Ispá-
nyi Hivatalába az előtt csak kevéssel ál-
lított bé ritka fényes pompával. Kirá-
lya 's Hazája javáért buzgó szeretete a'
tudományok 's mesterségek gyarapításá-
ra tett fáradozásai és a' jótételre minden-
kor kész szíve valának az elhunytnak
legszebb bélyegei. — Midőn ez előtt 15
esztendővel Hazánknak nagy részében
az éhség uralkodott, ő Arad Vármegyé-

ben a' nyomorúsággal küzdő szegények felsegélyezésére jóltévő Egyesületet állított fáradozásai 's példája által. — Özvegye, születet Gróf Brunsvik Julia Aszszony, leánya az ez előtt mintegy hat esztendővel megholt Ország Bírójának, gyászolja Julia leányával 's Iván fiával az elvesztett nagyra termett férjfiúnak szomorú halálát, ki mint jó férj és jó atya e' részben is példaadója volt korának.

A' folyó hónap elején Ns. Pest Vármegye a' legszükségesebb élelembeli dolgok árát Budán és Pesten meghatározta. Váltó tzedulában e' szerént: Egy mázsa montliszt első nemű 's legjobb 15 f. 54 kr. 2-dik nemű 14 for. 6 kr. Zemlyeliszt 11 for. 46 kr. Kenyérnek való liszt 4 for. 51 kr. Egy Pesti mérő darakása jobb féle 17 for. 53 kr. aljasabb 15 for. 54 kr. A' marhahusnak fontja 11 kr. a' fadgyúé 22 kr. 's a' t.

A' melly Göz-hajót Béts mellett a' mult esztendőben egy Anglus mívész útmutatása szerént kezdetek építeni, hogy az Béts és Pest között a' Dunán fel 's alá járván útasok és portékák vitelére fordítottassék, elkészülvén, Béts alóla' Prater nevű mulató erdő aljáról Sept. 4-dikén reggeli ötödfél órakor indult meg terhelve útasokkal 's a' t. 's ezen első útját szerentsésen elvégezte. Pestre ért más nap délutáni 3 órakor, minthogy Posonnál 's másutt is kikötött és mulatott. Az egész útját Bétstől Pestig 15 óra alatt végezte el. Onnan ismét vissza indult Béts felé Sept. 8 dikán.

Ez a' gözhajó melly Sept. 8 dikán indult meg Pestről tegnap előtt Béts-

hez egy mértföldnyire Ebersdorffhoz öt nap alatt tette meg ezt az utat a' Dunán víz ellenébe, még pedig ezen idő alatt tsaknem folyvást ellene fujt a' kemény szél. Sept. 8 dikán Pestről Komáromig jött 12 óra és 55 minuta alatt. Sept. 9 dikén. Komáromtól Asványig 8 óra alatt; 10-dikben Asványtól Oroszvárig 12 óra 43 minuta alatt; 11 dikben Oroszvártól Posonyig 3 óra 10 minuta alatt; 12 ben, Posontól Ebersdorffig 11 óra 44 minuta alatt. Mindössze tehát Pestről Ebersdorffig 48 óra és 52 minuta alatt. — Lefelé 400 mázsa terhet vitt, felfelé hozott 2—300 mázsát. Ez a' Göz-hajó egyedül a' gözerömív erejénél fogva a' víz legsebesebb folyásán is erőt vett, és ha meggondoljuk hogy Béts és Pest között a' vízen való út hosszát legalább is 40 mértföldre lehet tenni, 's azt is hozzá tudjuk, hogy a' hajónak mostani kormányosa még ezen az úton járatlan és tapasztalatlan; méltán reménylhetjük, hogy ezen gözhajó feltett tzeljában könnyen boldogulhat.

A' pénz folyamát September' 15-dikán;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 95 3/10
Az 1820-béli sorsosok, — —
Az 1821-béli hasonlók, 125 2/5
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 57 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1162 1/2 for. ton,
Conv. Pénzben.

Igazítás. A' közelebbi Újság elején, e' helyett Frantzia Lieutenant, tétessék Frantzia General-Lieutenant.

A' mai postával küldjük Zemplén Vármegye Mappáját tisztelt Olvasóinknak a' Kolosvári, M. Vásárhelyi és N. Enyedi tsomókban, a' szokott mód szerént petsét alatt.

Tudományos Dolgok.

**DISSERTATIO
INAUGURALIS CHEMICO-PHARMA-
COLOGICO MEDICA, SISTENS**

praeparata quaedam aevo recentiori in usum medicum vocata simul cum dosi, et applicationis forma, quam Auctoritate et consensu Magnifici Domini Praesidis, et Directoris, Spectabilis Domini Decani, et C. C. D. D. Professorum in alma ac celeberrima R. S. U. Hungarica, pro summis in re Medica assequendis honoribus, et pro Doctoratus laurea rite obtinenda publicae eruditorum disquisitioni substernit **Valentinus Bató N. H. Debretzino Bihariensis, Chemiae Doctor, Chirurgiae, et Medicinae D-randus, Artium Oculisticae Obstetriciae, Odontologiae, Pharmaceuticae, et Veterinariae Magister, in eadem A. et C. R. S. U. Hungarica C. C. D. D. Professorum Chemiae, nec non Botanicæ H. T. Assistens. I. T. Med. in R. S. U. Hrica Membrum Collegiatum. Theses calci operis adjectae, cum libera objiciendi facultate defenduntur in palatio Universitatis majori, una e diebus jubilaribus ejusdem R. S. Universitatis. Pestini, Typis Josephi Beimel, Typographiae Strigoniensis et unius e Pestanis proprietarii.**

Ezen Orvosi Értekezés 68 lapon hasábokra osztva Deákul és Magyarul készült és hogy köz-hasznúbb legyen, a' mint értjük a' 2-dik Kötetje is már sajtó alatt van és a' jövő Novemberben elkeszülvén találatni fog Wigand Otto Könyv-árosnál Pesten 24 kr-ért p. p.

**DISSERTATIO
INAUGURALIS ZOOLOGICO-PHYSIO-
LOGICO-MEDICA, SISTENS
ENTOZOA HOMINIS.**

az az:

**Értekezés az
EMBER' BELFÉRGEIRŐL,**

mellyet a' Magyar Kir. Egyetemben a' T. Orvos Kar' engedelmével és jóváhagyásával, midőn az Orvos-Doctori Köszorút megnyerné: Közrebotsájt, Pólya Jó'sef, Bars-Nagy Szetsei fi. Pesten Füs-kúti Landerer Lajos betűivel.

Az egész Értekezés Magyar Nyelven van; a' min méltán örvendhetünk. — Mind a' két itt jelentett Orvosi Értekezés nyilvánvaló bizonyosága annak, mennyire alkalmas a' Magyar nyelv még a' legnehezebbeknek látszó tudományos mesterszóknek kitételekre is, minéműek az öszverakott chemiai terminusok. Szokni kell hozzájuk az igaz, — valamint az idegen eredetű mesterszókhoz.

**Mahlerische und merkwürdige
Köpfe von Menschen und Thieren.**
Ausgeführte Zeichnungen, interessante Umrisse, Porträte, Caricaturen etc.; als Beyträge zur Physiognomik. Gesammelt, herausgegeben und mit Text begleitet von Anton Gräffer. Wien, zu haben bey Artaria et Compagnie.

Nevezetes emberek és állatok fejinek rajzolatai 's a' t. az ábrázat vizsgálás mesterségének gyarapítására. Öszveszedte és kiadta Gräffer Antal. Találatik Bétsben Artaria és Társainál. Pesten Lichtl Károly, és Posonban Wigand Károly Könyves boltjában, a' hol a' Subscriptio ezen munkára elfogadtatik.

Ha igaz, a' mint Lavater állítja, hogy az ábrázat külső formája 's annak vonásai, a' lélek tulajdonságainak gyakran tüköre; akkor ezen munkában a' vizsgáldni szerető ész elég tárgyat ta-

lálhat. — Hogy pedig a' rajzolatok, melyek ebben előfordúlnak, annál érdekesebbek legyenek és a' physiognomiának állításaira nézve annál inkább bizonyosságul szolgálhassanak, csak olyan emberek képei választattak ki, a' kikről historiai igazságokat eredetikutfökből lehetett meríteni; a' kik magokat vagy nagy elméjük munkái, vagy személyes nagy tetteik által a' világ előtt különösen kimutatták; vagy pedig különöségeik által lettek híresek.

Ez a' Munka 12 Füzetben jelenik meg, egy egy füzetben négy tábla van; 's minden 3-dik füzetben található az addig előadott rajzolatok magyarázatját. Bévégződven a' munka az utolsó

kötetben lézen a' Fő-tzím, a' bővebb leírás és a' foglalat.

A' mitj Béts a' kömetszés mesterségében tökéletest, szépet mutathat, azt ezen munkában a' Kömetsző Intézet igyekezett teljesíteni.

A' Subscribens Urak számára az első legjobb nyomások fognak kiosztatni. Egy füzet ára 2 for. p. p. Khinai papírosra 4 for.

A' 3-dik füzet megjelenéséig lehet subscribálni; azután az ára feljebb megy. A' már kiadatott 's megszereshető két füzet tábláin láthatni nevezetesen: Walter Scott, Lord Byron, Jork Hertzeg, Malibran Garzia híres énekes, képeit, 's a' t.

J e l e n t é s e k.

I. Alábbírt Bétsi Priv. Fortepianó készítő jelenti, hogy nála kész és igen jó készületű Fortepianók illendő áron találtatnak 's készítésre rendeltethetnek is, ki a' maga munkájának tartóssága mellett mindenkor kezes. Mint Magyar hazafi ajánlja magát teljes tisztelettel a' Titt. Magyar Méltóságok és Hazafiak pártfogó kegyességebe. Lakása vagyon a' Leopold városban Nro 177. a' Sz. Leopold templom mellet (Grosze Pfarrgasse.)

Komáry István,
Priv. Forte-Pianó Mester.

II. Teljes tisztelettel jelenti minden Mgs Tektes Magyar Uraságoknak az alólírt, hogy nála minden féle Magyar és Német Köntösök készítettnek, kívánság szerént és illendő áron. Erre nézve rendelést lehet tenni a' belső Városban, a' Brandstatton Nro 588. a' Ts. K. Lottéri boltban, a' hól külömbféle készületű Köntösöknek a' szabott árát is meg lehet látni a' leírás szerént. — Egyébaránt szállása vagyon a' Mariahilfen a' fő útszán az arany rózsánál Nro 172 az ajtó száma Nro 29.

Bányai Demeter.
Bétsi Szabómester
ez előtt az Anglus Kir. Huszár Regimentnek Szabója.

III. Kardos András Bétsi Magyar Gombkötő igen illendő áron készít mindenféle sinórokat, sujtásokat, rojtokat, és bojtokat aranyból, ezüstből, teveszörből 's a' t. mind katonai, mind polgári köntösökre. Ajánlja alázatosan kész szolgálatját a' Mélt. és Ttts Magyar Uri Rendnek. — Boltja van a' belső városban a' Brandstatton Nro 588 a' Ts. K. Lotteria Boltban. Lakása a' Mariahilfen Nro 19 a' fő útszán.

Szerkesztető és Kiadó Márton József, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)